

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

6 février 2023

PROJET DE LOI

**portant diverses modifications
en matière électorale (I)**

Amendements

Voir:

Doc 55 **3085/ (2022/2023)**:
001: Projet de loi.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

6 februari 2023

WETSONTWERP

**houdende diverse wijzigingen
inzake verkiezingen (I)**

Amendementen

Zie:

Doc 55 **3085/ (2022/2023)**:
001: Wetsontwerp.

08829

N° 1 de Mme **Pas**

Art. 7

Supprimer le 2°.

JUSTIFICATION

La mention du sexe sur les listes des électeurs a bel et bien son utilité pour pouvoir s'adresser correctement à l'électeur. Elle permet d'éviter que l'on s'adresse de manière incorrecte à l'électeur, en particulier dans le cas de noms utilisés à la fois pour les hommes et les femmes. Il nous semble donc que la suppression de la mention du sexe est plutôt inspirée par d'autres motifs qui s'inscrivent dans le cadre contemporain de la remise en cause de l'identité.

Nr. 1 van Mevrouw **Pas**

Art. 7

De bepaling onder 2° weglaten.

VERANTWOORDING:

De vermelding van het geslacht op de kiezerslijsten heeft wel degelijk zijn nut om de kiezer op een correcte manier te kunnen adresseren. Zeker bij namen die voor zowel mannen als vrouwen worden gebezigd kan op deze manier een incorrecte aanspreking van de kiezer worden vermeden. Het lijkt indieners van het amendement dan ook eerder dat het schrappen van de vermelding van geslacht is ingegeven door andere motieven die passen in het hedendaagse tijds kader van het ondergraven van de identiteit.

Barbara Pas (VB)

N° 2 de Mme **Pas**

Art. 16

Supprimer le 7°.

JUSTIFICATION

L'analphabétisme est une réalité dans notre pays. Selon le site internet belgium.be, on estime qu'un adulte sur dix éprouve des difficultés à lire et à écrire. Pour le bon déroulement des procédures de vote, il nous semble essentiel que les assesseurs des bureaux de vote sachent lire et écrire.

Nr. 2 van Mevrouw **Pas**

Art. 16

De bepaling onder 7° weglaten.

VERANTWOORDING:

Analfabetisme is in dit land een realiteit. Volgens de website belgium.be van de federale overheid ondervindt naar schatting één volwassene op 10 moeilijkheden met lezen en schrijven. Voor het goede verloop van de stemprocedures lijkt het ons van essentieel belang dat de bijzitters van de stembureaus wel degelijk kunnen lezen en schrijven.

Barbara Pas (VB)

N° 3 de Mme **Pas**

Compléter l'article 95ter, alinéa 1er, proposé, par la phrase suivante:

“Cette personne ne peut pas exercer elle-même un mandat politique, figurer sur une liste électorale, ni être apparentée au premier degré à un candidat inscrit sur une liste électorale, ou cohabiter avec un candidat inscrit sur une liste électorale.”

JUSTIFICATION

Le membre du personnel de l'administration communale désigné en tant que coordinateur pour l'organisation des élections doit à tout moment observer une stricte neutralité. Telle est la portée du présent amendement.

Nr. 3 van Mevrouw **Pas**

Het voorgestelde artikel 95ter, eerste lid, aanvullen met de volgende zin:

“Deze persoon mag zelf niet over een politiek mandaat beschikken, mag niet op een kieslijst staan, noch mag hij in eerste graad verwant zijn aan een kandidaat op een kieslijst, of samen wonen met een kandidaat op een kieslijst.”

VERANTWOORDING:

Het personeelslid van het gemeentebestuur dat aangeduid wordt als coördinator voor de organisatie van de verkiezingen, dient ten allen tijde een strikte neutraliteit in acht te nemen. Dit amendement komt daaraan tegemoet.

Barbara Pas (VB)

N° 4 de Mme **Pas**

Art. 23

Dans le 2°, supprimer les mots “et les mots “, le sexe” sont supprimés”.

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 1.

Nr. 4 van Mevrouw **Pas**

Art. 23

In de bepaling onder 2°, de woorden “en worden de woorden “het geslacht” geschrapt” weglaten.

VERANTWOORDING:

Zie de verantwoording van amendement nr. 1.

Barbara Pas (VB)

N° 5 de Mme **Pas**

Art. 32

Dans le 1°, dans le paragraphe 2 proposé, *in fine*, supprimer les mots “, du nombre de candidats et de l’identité de ceux-ci”.

JUSTIFICATION

Quiconque signe une liste dite de parrainage devrait prendre connaissance du sigle, du nombre de candidats et de leur identité. Cela n’est pas possible en pratique. Les listes de parrainage sont déjà recueillies avant l’établissement des listes définitives, et l’on ne sait donc pas exactement combien de candidats figureront sur la liste (un candidat peut encore être retiré d’une liste pour une raison ou une autre à la dernière minute avant le dépôt), ni de quels candidats il s’agira.

Nr. 5 van Mevrouw **Pas**

Art. 32

In de bepaling onder 1°, in de voorgestelde paragraaf 2, *in fine*, de woorden “het aantal kandidaten en hun identiteit” weglaten.

VERANTWOORDING:

Wie een zogenaamde peterslijst ondertekent, zou moeten kennis nemen van het letterwoord, het aantal kandidaten en hun identiteit. Dit is praktisch niet mogelijk. Peterslijsten worden reeds opgehaald voordat de definitieve lijsten worden samengesteld, waarbij het is dan niet zeker hoeveel kandidaten er op de lijst zullen staan (er kan op het laatste moment voor de indiening nog een kandidaat om welke reden dan ook geschrapt worden van een lijst), of welke kandidaten dit zullen zijn.

Barbara Pas (VB)

N° 6 de Mme **Pas**

Art. 32

Dans le 10°, dans la phrase proposée, in fine, remplacer les mots “qu’avec l’assentiment des signataires de l’acte et de tous ses colistiers” **par les mots** “*qu’avec l’assentiment d’au moins deux des trois personnes placées en tête de liste*”.

JUSTIFICATION

Il est toujours possible qu’un candidat souhaite retirer sa candidature pour une raison ou pour une autre. Exiger l’accord de tous les signataires de l’acte et de tous les candidats compliquerait inutilement les choses.

Nr. 6 van Mevrouw **Pas**

Art. 32

In bepaling onder 10°, in de voorgestelde zin, in fine, de woorden “tenzij met de instemming van de ondertekenaars van de akte en van al zijn medekandidaten” **vervangen door de woorden** “*tenzij met de instemming van minstens twee van de drie eerstgeplaatste personen op de lijst*”.

VERANTWOORDING:

Een kandidaat die zijn kandidatuur om welke reden dan ook wil intrekken, het is steeds mogelijk. Door hiervoor het akkoord van alle ondertekenaars van de akte en alle kandidaten te vereisen, worden de zaken nodeloos moeilijk gemaakt.

Barbara Pas (VB)

N° 7 de Mme **Pas**

Art. 34

Dans le 2°, dans la phrase proposée, *in fine*, remplacer, dans le texte néerlandais, les mots “en geen namen en voornamen van de kandidaten” **par les mots** “*behalve de namen en voornamen van de kandidaten*”.

JUSTIFICATION

Il s'agit d'un amendement technique tendant à corriger une erreur de traduction. Le texte néerlandais n'est en effet pas correct au regard du commentaire des articles (page 31), qui précise ce qui suit: “Toutefois cette publication ne contiendra pas de données à caractère personnel (et donc uniquement les nom et prénom des candidats)”.

Nr. 7 van Mevrouw **Pas**

Art. 34

In de bepaling onder 2°, in de voorgestelde zin, *in fine*, de woorden “en geen namen en voornamen van de kandidaten” **vervangen door de woorden** “*behalve de namen en voornamen van de kandidaten*”.

VERANTWOORDING:

Dit is een technisch amendement om een vertaalfout recht te zetten. Het is inderdaad de tekst in het Nederlands die niet correct is, gelet op de toelichting (blz 31) die stelt: “Deze publicatie zal echter geen persoonsgegevens bevatten (en dus enkel de naam en voornaam van de kandidaten).”

Barbara Pas (VB)

N° 8 de Mme **Pas**

Art. 82

Supprimer le 2°.

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 1.

Nr. 8 van Mevrouw **Pas**

Art. 82

De bepaling onder 2° weglaten.

VERANTWOORDING:

Zie de verantwoording van amendement nr. 1.

Barbara Pas (VB)

N° 9 de Mme **Pas**

Art. 90

Compléter l'article 13, alinéa 1er, par la phrase suivante:

“Cette personne ne peut pas exercer elle-même un mandat politique, figurer sur une liste électorale, ni être apparentée au premier degré à un candidat inscrit sur une liste électorale, ou cohabiter avec un candidat inscrit sur une liste électorale.”

Nr. 9 van Mevrouw **Pas**

Art. 90

Het voorgestelde artikel 13, eerste lid, aanvullen met de volgende zin:

“Deze persoon mag zelf niet over een politiek mandaat beschikken, mag niet op een kieslijst staan, noch mag hij in eerste graad verwant zijn aan een kandidaat op een kieslijst, of samen wonen met een kandidaat op een kieslijst.”

Barbara Pas (VB)

N° 10 de Mme **Pas**

Art. 116

Dans le 1°, dans la première phrase proposée, insérer les mots “en ce qui concerne la circonscription électorale de Bruxelles-Capitale” après les mots “Afin d’aider l’électeur dans son choix, un aperçu des listes présentes dans chaque collège électoral ou groupe linguistique est affiché à titre informatif”.

JUSTIFICATION

La Région de Bruxelles-Capitale (circonscription électorale de Bruxelles-Capitale) est officiellement une Région bilingue dans laquelle il est évidemment logique que les électeurs puissent voter tant pour des listes francophones que pour des listes néerlandophones. En raison des modalités particulièrement déplorables selon lesquelles la scission de Bruxelles-Hal-Vilvorde a été réglée, les six communes de la périphérie flamande font partie à la fois de la circonscription électorale de Bruxelles-Capitale et de celle du Brabant flamand. Il s’agit en l’espèce d’un élargissement électoral de Bruxelles, comme l’a déclaré le libéral francophone Armand De Decker: “Nous obtenons une circonscription électorale du “Grand Bruxelles”, comptant 25 communes”.

Dans la perspective d’une suppression du canton électoral distinct de Rhode-Saint-Genèse, nous estimons que ce corridor électoral entre Bruxelles et la Wallonie constitue déjà une concession excessive à ces francophones qui habitent en Flandre et qu’il faut arrêter de continuer à encourager la francisation électorale de la périphérie flamande. Le présent amendement ne pourra qu’y contribuer.

Nr. 10 van Mevrouw pas

Art. 116

In de bepaling onder 1°, in het eerste voorgestelde zin, tussen de woorden “Teneinde de kiezer bij zijn keuze te helpen, wordt” en de woorden “informatief een overzicht van de lijsten” de volgende woorden invoegen: “voor wat betreft de kieskring Brussel-Hoofdstad”.

VERANTWOORDING

Het hoofdstedelijk gewest (kieskring Brussel-Hoofdstad) is officieel een tweetalig gewest waar het uiteraard logisch is dat de kiezers er kunnen kiezen voor zowel Franstalige als Nederlandstalige lijsten. De zes Vlaamse randgemeenten maken door de bijzonder slechte manier waarop de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde werd geregeld, deel uit van zowel de kieskring Brussel als de kieskring Vlaams-Brabant. Het gaat daarbij om een electorale uitbreiding van Brussel – zoals verklaard werd door de Franstalige liberaal Armand De Decker: “We krijgen een groot-Brusselse kieskring van 25 gemeenten”.

Als voorbereiding op een afschaffing van het aparte kieskanton Sint-Genesius-Rode zijn we van oordeel dat deze Waals-Brusselse electorale corridor reeds een veel te grote toegift is aan die Franstaligen die in Vlaanderen wonen, en dat het verder aanmoedigen van de electorale verfransing van de Vlaamse rand dient een halt te worden toegeroepen. Dit amendement kan daar enkel maar toe bijdragen.

Barbara Pas (VB)

N° 11 de MM. **Van der Donckt, Loones, De Roover** et Mme **Ingels**

Article 22/1 (*nouveau*)

Insérer un article 22/1 rédigé comme suit:

“Art. 22/1. Dans le même Code, il est inséré un article 103/1 rédigé comme suit:

“Art. 103/1. Le président, le secrétaire et les assesseurs d’un bureau principal de circonscription électorale, d’un bureau principal de collège, d’un bureau principal de canton ou d’un bureau de dépouillement s’abstiennent du port de signes convictionnels dans le cadre de l’exercice des fonctions conférées.

Toute personne ne respectant pas l’interdiction visée à l’alinéa 1er ne peut faire partie d’un bureau et sera punie d’une amende de 50 à 200 euros.

Par signes convictionnels, on entend tout vêtement ou accessoire exprimant une conviction ou une identité politique, philosophique ou religieuse.”

JUSTIFICATION

Le présent amendement reprend le dispositif de la proposition de loi DOC 55 0547/001.

Dans le modèle dit interculturel, les droits et les devoirs du citoyen ne sont pas fonction de ses affinités ni de ses origines ethniques. Ce modèle postule également qu’une société ne peut se construire et favoriser au mieux l’intégration de tous que si les citoyens partagent un patrimoine commun de valeurs fondamentales, telles que le droit à la vie, la liberté de conscience, la démocratie, l’égalité des genres ou encore la séparation de l’Église et de l’État. Le modèle interculturel ne postule pas l’indifférence de l’État à l’égard de la diversité des cultures. Au contraire, cette diversité sera valorisée par l’État pour autant que ces cultures s’inscrivent dans le respect des valeurs fondamentales.

Nr. 11 van de heren **Van der Donckt, Loones, De Roover** en mevrouw **Ingels**

Artikel 22/1 (*nieuw*)

Een artikel 22/1 invoegen, luidende:

“Art. 22/1. In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 103/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 103/1. De voorzitter, de secretaris en de bijzitters van een hoofdbureau van een kieskring, een collegehoofdbureau, een kantonhoofdbureau of een telbureau mogen bij de uitoefening van de hun opgedragen taken geen uiterlijke tekenen van een geloofs- of levensovertuiging dragen.

Eenieder die het in het eerste lid bedoelde verbod niet in acht neemt, kan geen deel uitmaken van een bureau en wordt gestraft met een geldboete van 50 tot 200 euro.

Onder het begrip “uiterlijk teken van een geloofs- of levensovertuiging” wordt elk kledingstuk of accessoire verstaan dat uiting geeft aan een politieke, levensbeschouwelijke of godsdienstige identiteit.”

VERANTWOORDING

Dit amendement neemt het beschikkende gedeelte van wetsvoorstel DOC 55 0547/001 over.

Bij het zogenaamde interculturele model zijn de rechten en de plichten van de burger immers niet afhankelijk van zijn gezindheid, noch van zijn etnische afstamming. Dat model impliceert tevens dat een samenleving slechts kan worden opgebouwd en dat de integratie van elkeen pas optimaal kan worden bevorderd als de burgers een veelheid delen van gemeenschappelijke basiswaarden, zoals het recht op leven, de gewetensvrijheid, de democratie, de gendergelijkheid, of nog de scheiding van Kerk en Staat. Het interculturele model poneert geen onverschilligheid van de Staat ten overstaan van de culturele diversiteit, wel integendeel: de Staat valoriseert die diversiteit op voorwaarde dat die culturen de grondwaarden in acht nemen.

Si, par exemple, un assesseur d'un bureau de vote se présente en portant un signe convictionnel, il reviendra au président de lui demander de retirer ce signe. Si cet assesseur refuse et persiste à porter ledit signe convictionnel, il ne pourra être membre du bureau de vote et pourra être condamné à une amende de 50 à 200 euros.

Cette amende est identique à celle qui est prévue pour le président, l'assesseur ou l'assesseur suppléant qui n'aura pas fait connaître ses motifs d'empêchement dans le délai fixé ou qui, sans cause légitime, se sera abstenu de remplir les fonctions conférées (art. 95, § 10, alinéa 3, du Code électoral).

Wanneer bijvoorbeeld een bijzitter in een stembureau zich aanmeldt terwijl hij een uiterlijk teken van een geloofs- of levensovertuiging draagt, komt het de voorzitter toe hem te vragen dat teken af te leggen. Indien de bijzitter weigert en erin volhardt dat teken van een geloofs- of levensovertuiging te dragen, kan hij geen lid van dat stembureau zijn en kan hij veroordeeld worden tot een geldboete van 50 tot 200 euro.

Die geldboete is dezelfde als voor de voorzitter, de bijzitter of de plaatsvervangend bijzitter die de redenen van zijn verhindering niet heeft opgegeven binnen de vastgestelde termijn of die, zonder wettige reden, nagelaten heeft om het opgedragen ambt te vervullen (art. 95, § 10, derde lid, van het Kieswetboek).

Wim Van der Donckt (N-VA)
Sander Loones (N-VA)
Peter De Roover (N-VA)
Yngvild Ingels (N-VA)